

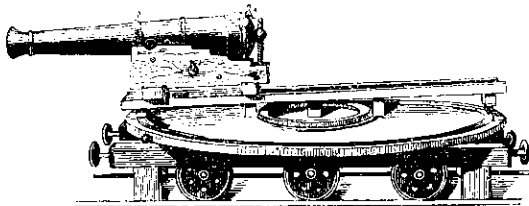
Prospect af Sprogø.

En Drost kan det maaskee være at erfare, at den vaa Natur har tilladt sig paa dette Sted endogsaa at standse kro-
nebe Hoveder, saaledes Frederik den 2den paa en Rejse til
Kolbing, Christian den 4de paa en Rejse fra Standerborg
den 19de og 20de Januar 1620, og Frederik den 6te paa
Hjemreisen fra Fyen til Kjøbenhavn efter Kiølsfreden 1814.
— At Opholdet paa Sprogø i tidligere Tid just ikke har
været synderlig behageligt og at der i ethvert Fald neppe
kan anstilles nogen Sammenligning mellem Fortiden og
Etablisementets nuværende Indretning, fremgaaer blandt
Andet af det gamle nu forvundne Munkhøls „Og Du sad
paa Sprø (Sprogø)“, som endnu Holberg i sin 1ste Epistel
til *** omtaler som et almindeligt Udtryk for at sønne Dødt
over en Anden.

Bevægelige Kystbatterier.

Blandt Folket i England hersker der stor Bevægelse for at virke
til Landets kraftige Forsvar mod et muligt fjendtligt Overfald;
en Mængde vaa-
bensføre Mænd
have i dette Nie-
med bannet fri-
villige Skarp-
skyttecorps, som
stadigt holdes i
Øvelse; Andre
have udtænkt for-
skjellige Maader
til at hindre
Fjendens Nær-
melse. Blandt
de sidste ere Halls
Jernforter
blevne anførte
som fortrinlige,
men de staae fast,
medens Land-
gang kan finde
Sted paa mange
Punkter af Ky-
sten og Fjenden
fortrinsviis vil
vælge at gaae i
Land hvor den
mindste Mod-
stand bydes.
Som et Middel
til at møde en
Fjende overalt,
hvor han maatte
vise sig, har nu
en Skibsbygger
John White
foreslaet, at

lægge en Jernbane langs med hele Kysten, og at oprette
bevægelige Batterier, der, trukkne af Locomotiver, kunde
føres paa denne Jernbane til et hvilket som helst Sted af Kysten.
Afsutagerne skulde anbringes paa Dreiestøve, saa at Batteriet
vilde være oplyst og Skytset kunde betjenes saasnart Locomo-

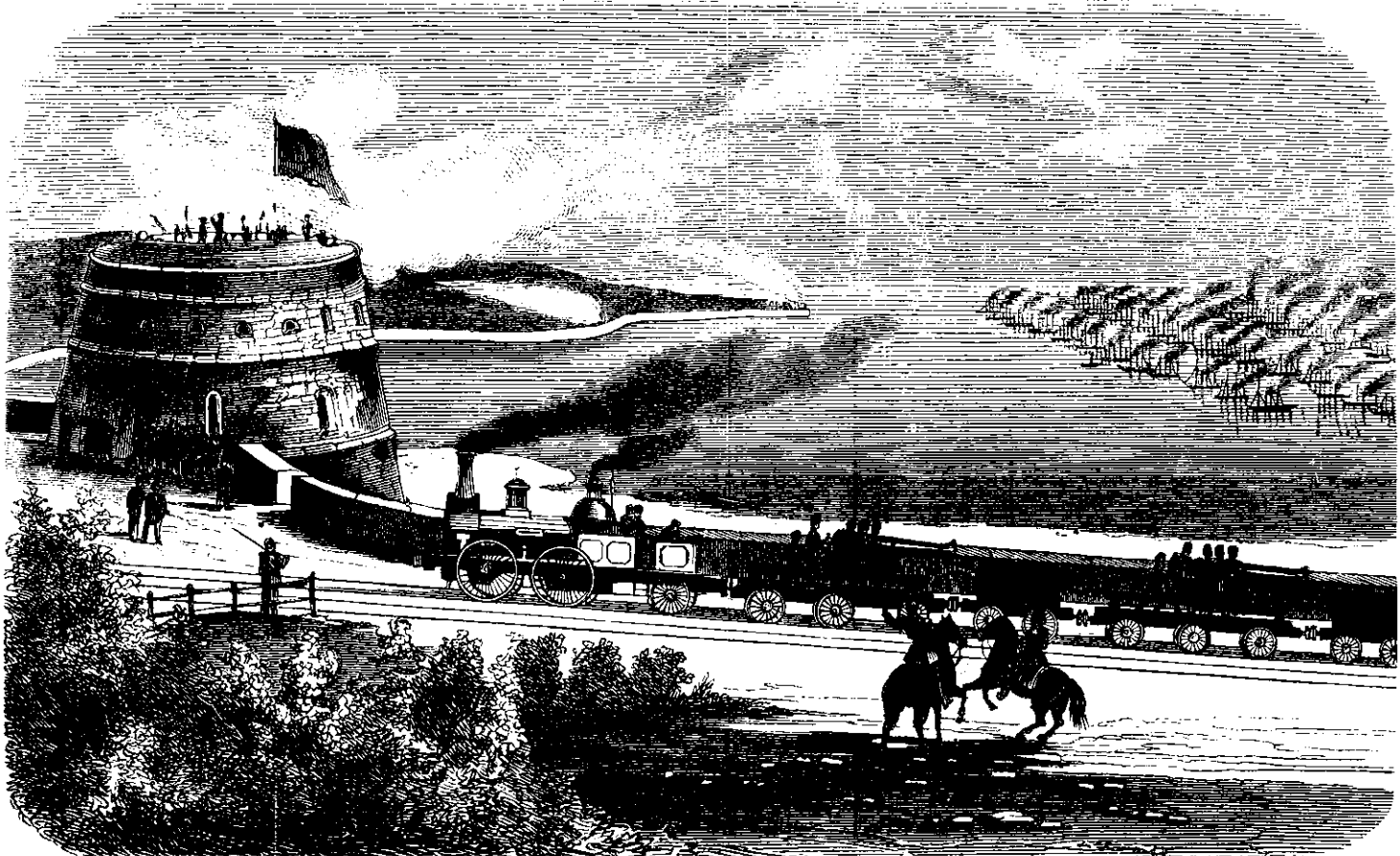
tivet standstedes; selve Vænen skulde, hvor det maatte anses
fornødent, have et Værn af Muurværk og Jord, der kunde
benyttes som Skandse paa Steder, hvor Landgang lettest
kunde iværksættes, dog tilskrives White den sidste Anordning
en underordnet Vigtighed, da han antager, at Kystens For-

svær i Reglen vilde være tilstrækkelig sikret uden nogen særlig
Dækning for Skytset. Disse Jernbaner kunde i Fredstid be-
nyttes til den sædvanlige Samsørjel, saa at de maaskee kunde
søges anlagte paa Actier, uden noget betydeligt Tilskud fra
Regjeringen, og Batterimandskabet kunde de vedkommende
Grevskaber levere.

Hvor findrig denne Plan end synes, kan man dog ikke
være blind for dens Skyggesider. At anlægge sige Jern-
baner ved Strandkanten vilde neppe være praktisk rigtigt, da
de i saa Tilfælde vilde være altfor meget udsatte for Ski-
benes Ild; den fjendtlige Flaade vilde kunne vælge sit Leie i
Ro og Mag, maale Frastanden, see Batteritoget komme og
holde sig beredt til at modtage det. Vel er der Tale om
en Dækningsvold af Muurværk og Jord, men selv om denne
var saa stærk, at den kunde modstaae Skibenes svære Skyts,
vilde den ikke kunne beskytte mod Bueskud; Strandbreddens
Krumninger vilde desuden altfor ofte byde Leilighed til at
tage Batteriet i Flanken. For de svære Skibskanoner vilde
det ogsaa være en let Sag, at ødelægge hele Vænanlægget paa
et hvilket som helst Punkt. Det er fremdeles blevet anført som

en Ulempe, at
de paa Banen
værende Kanon-
ner under Skyd-
ningen ved at
are tilbage vilde
rykke Skimmerne
og deres Under-
lag og saaledes
ødelægge selve
Banen, men dette
er naturligviis
for Intet at regne
mod hvad der
vilde opnaaes,
hvis Landgangen
virkelig forhin-
dres, og det lyk-
kedes at afværge
Overfaldet.

De største
Vanskeligheder
ved Vænanlæg-
ning vilde Hvide-
forholdene frem-
byde, da meget
betydelige Hæd-
ninger og Sænk-
ninger vilde blive
nødvendige paa
fort Afstand, idet
Kysten paa
mange Steder
bannes af store
Høder ved Si-
den af lave

John Whites bevægelige Kystbatteri.